

טיפים 2 -
מיסוי שוק ההון (חלק ב')
אבי נוימן, אסף שטיינברג
קסלמן וקסלמן, רואי חשבון - PriceWaterhouseCoopers

פורסם ב - THE MARKER ביום 24.11.2003

אין ספק כי תעשיית קרנות הנאמנות זכתה לעידן מחודש עם גל העליות האחרון שפקד את הבורסה בתל-אביב ושאר הבורסות בעולם. סיווגן של הקרנות לצרכי מס החל משנת 2003 (חייבות, פטורות או מעורבות) מקשה במידה מסויימת על הבנת המשקיעים לגבי אופן מיסוי אפיק השקעה זה. זאת ועוד, החלטת השר שטרית (השר במשרד האוצר) כי המס על נייע זרים יופחת לשיעור של 15% ככל הנראה כבר בשנת 2005 אינה מוסיפה לבהירות המשקיעים.

עם תום שנת המס הראשונה ליישום הרפורמה במס, מצאנו לנכון להציג בפניכם מספר דגשים נוספים, בהמשך לכתבה הקודמת בנושא, בכל הקשור לביצוע עסקאות בשוק ההון:

- **השקעה בקרנות נאמנות חלף השקעה במכשירים פיננסיים:** השקעה בקרן נאמנות פטורה או מעורבת חלף השקעה במכשירים הפיננסיים עצמם במישרין (למשל, באפיקים השקליים), עשויה לאפשר דחייה של חבות המס בידי היחיד עד למועד פדיון היחידה או חלוקת רווחיה. אלו מביניכם המעוניינים בהשקעה באפיקים השקליים או בנייע סחירים בתחלופה גבוהה, דעו כי ההשקעה במישרין תקים חבות במס עם מימוש כל השקעה והשקעה בנפרד. לעומת זאת, השקעה בקרן נאמנות כאמור לעיל, "המדמה" השקעה ישירה במכשירים אלו תאפשר דחיה של חבות המס עד למועד פדיון היחידה בקרן, כך שתושג דחיית חבות המס לאורך תקופת ההחזקה ביחידות הקרן.
- **קרנות נאמנות כמנוף לדחיית חבות המס:** אם השקעתם בעבר בקרן נאמנות חייבת שהתמחתה בהשקעות באפיקים פטורים בשנת 2003 (כגון מק"מ ואג"ח נסחרות בישראל), הרי שהחל משנת המס 2004 קרן זו תהא חייבת במס על אפיקים אלה, אלא אם קרן זו תבחר לשנות את מעמדה לקרן מעורבת. לפיכך, יש לשקול בחינת השקעות באפיקים שקליים דרך קרנות מעורבות במידה שתאפשר מנגנון דחיית מס כמוסבר לעיל חלף השקעה בקרן נאמנות חייבת: במישור הקרן לא תקום חבות מס ואילו היחיד ישא בתשלומי מס על רווחי פדיון יחידות הקרן בשיעור של 15% (מעט יקר יותר ממס החל על קרן חייבת) אך רק עם פדיון יחידות הקרן.
- **השקעה בניירות ערך זרים באמצעות קרנות נאמנות פטורות:** שימו לב, כי השקעה בקרנות נאמנות פטורות המשקיעות בנייע זרים תביא לכך שיוטל על היחיד מס בשיעור 25% וזאת רק בעת פדיון היחידה, חלף הטלת חבות במס של 35% בהשקעה במישרין באותם נייע זרים. יחד עם זאת, מומלץ לשקול בזהירות השקעה זו לטווח ארוך לאור החלטת השר שטרית שכל הנראה תביא לידי הפחתת המס על השקעה במישרין בנייע זרים כבר בראשית 2005 לשיעור של 15% (במקרה כזה השקעה במסלול הקרן הפטורה יהא יקר יותר ב - 10%).
- **השקעה בניירות ערך זרים באמצעות קרנות נאמנות חייבות:** ביצוע השקעות בניירות ערך זרים במעטפת של השקעה בקרן נאמנות חייבת המתמחה בהשקעות אלה עשויה להיות אטרקטיבית. קרנות חייבות ותיקות עדיין מגלמות בתוכן הפסדים מניירות ערך זרים הניתנים לקיזוז כנגד רווחים עתידיים, כך שבפועל הם אינן נושאות בתשלום מס עד לגובה קיזוז הפסדיהן הצבורים, במגבלות מסוימות. יתרה מזאת, מימוש יחידות הקרן כשלעצמן הינו פטור בהתאם להוראות החוק החלות על השקע יחידים בקרן נאמנות חייבת.

- **קיצוץ הפסדים מהשקעה בקרנות נאמנות:** נדגיש, כי הפסדים מהשקעה בקרן נאמנות פטורה או מעורבת ניתנים לקיצוץ כנגד רווחים מניירות ערך בבורסה בישראל, ולעומת זאת הפסדים מהשקעה בקרן נאמנות חייבת לא יהיו ניתנים לקיצוץ כנגד רווחים כאמור. לעומת זאת, אין חבות מס על מימוש יחידות קרן נאמנות חייבת.

- **קיצוץ הפסדים מניירות ערך זרים:** עד לתום שנת 2006 הפסדים מניירות ערך זרים ניתנים לקיצוץ אך ורק כנגד רווחי הון מניירות ערך זרים, ולא כנגד ריבית או דיבידנד הנובעים מהחזקת ניירות ערך כאמור. לפיכך, מומלץ לממש ניירות ערך זרים המגלמים בתוכם מרכיב תשואה פירותי לפני קבלת הריבית או הדיבידנד, על מנת לאפשר קיצוץ הפסדים קיימים (אם ישנם כאלו) כנגד אותם רווחים ממומשים. במקרים מסויימים יש מקום אף לשקול מימוש נייע זרים בהפסד (ורכישתם מחדש) ולו רק לשם קיצוץ רווחים כאמור.

- **השקעה בקרנות נאמנות בינלאומיות מאושרות:** במסגרת חקיקת המשנה נקבע כי השקעה בקרנות נאמנות זרות מאושרות עד תום שנת 2006 חייבת במס בידי היחידים בשיעור של 35% ואילו משנת 2007 ואילך שיעור המס ירד לשיעור של 25%. מומלץ לבחון בקפידה את השימוש במנגנון ההשקעה בקרנות אלו המגלם בתוכו יתרונות לא מבוטלים כגון: קיצוץ הפסדים פנימי ברמת הקרן, פתרון לבעיות המס בהחזקת "סטרכז'רס" זרים שאינם נסחרים, ודחייה של חבות המס עד למועד הפדיון של יחידות הקרן בידי המחזיקים גם אם זו נעשית עד תום שנת 2006. יחד עם זאת, לאור הכוונה להפחית את שיעור המס על נייע זרים לשיעור של 15% החל משנת 2005, יש לבחון את כדאיות ההשקעה בקרנות אלו לטווח ארוך.

- **השקעה בעסקאות עתידיות נסחרות בחו"ל:** עד לתום שנת המס 2006 עסקה עתידית הנסחרת בחו"ל (או שאינה נסחרת אך "נכס הבסיס" הינו נייר ערך זר נסחר) תמוסה בשיעור מס של 35% בידי יחידים, והאמור לעיל יחול גם אם מדובר בעסקאות עתידיות נסחרות על ריבית או מטבעות ואף לפעמים סחורות. ניתן לומר כי השקעה בנכס הבסיס היתה למעשה חייבת במס בשיעור של 15% (פקדונות) או 25% לכל היותר. לעומת זאת, בשל הגדרתן של עסקאות עתידיות אלו כנייע זר יהיה ניתן לקזז כנגד רווחים מעסקאות אלו הפסדים מניירות ערך זרים אחרים, דבר שאינו מתאפשר כאשר הנכס משקיעים בנכס בסיס המניב לדוגמא הכנסות ריבית.

- **מיסוי השקעה באג"ח ישראליות הנסחרות בחו"ל:** דעו כי, במסגרת חקיקת משנה חדשה נקבעה הוראת מיסוי בתוקף לשנת 2003, לפיה תחול חבות במס בשיעור של 15% על רווחים ממימוש אג"ח של חברות ישראליות הנסחרות בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר (כגון אג"ח "חברת החשמל", או "בזק"). מן הראוי להזכיר, כי להבדיל – השקעה באג"ח הנסחרים בבורסה בישראל פטורים ממס בשנת 2003. הוראה זו באה למעשה לפתור חלקית את שאלת חבות המס על אג"ח אלו שמחד אינן מוגדרות כנייע זר אך מנגד אינן זכאיות לפטור בשנת 2003 כדוגמת אג"ח הנסחרות בישראל (בהעדר הוראה זו היתה קמה חבות מס של 25%).

- **חישוב המס החל על נייע זרים –** אם אכן כוונת משרד האוצר להפחית את שיעור המס החל על נייע זרים תמומש בתחילת שנת 2005, הרי שחישוב המס החל על רווח הון ממימוש נייע זר שנרכש או שירכש עד לתום שנת 2004 יהיה חישוב ליניארי יחסי (על בסיס תקופת ההחזקה) ולפי שיעורי מס של 35% ו- 15% בהתאמה. שימו לב כי תקופת ההחזקה היא זו הקובעת ולא שווי נייע זר כפי שיהיה בתום שנת 2004. לפיכך, לגבי נייע זרים בהם לא גלום כיום רווח ממשי וברצונכם להחזיקם לטווח ארוך (משיקולי כדאיות ברווחיות עתידית) יש מקום לשקול מימושם ורכישתם מחדש על מנת שבעת מכירה עתידית בשנת 2005 ואילך תוכלו להנות מיום רכישה חדש שעשוי בדיעבד להפחית משמעותית את נטל המס הכולל.

קוראים המעוניינים להפנות אלינו שאלות מוזמנים לכתוב לנו באי-מייל:

avi.noiman@il.pwc.com

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
אסף שטיינברג, רואה חשבון (עו"ד) מכהן כסופרוויזר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC.
האמור במאמר זה הינו על דעת הכותבים בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.
doc.29\K:\DATA\Missim\NOIMAN\Themarket